

Naši dopisi.

Hrušica pri Ljubljani 23. okt. (*Prvi pričetek šolskega leta in blagoslovljenje nove šole.*) Po dokončanem izdelanju šolskega poslopja se je dne 5. t. m. šola začela; a blagoslovljenje omenjenega poslopja se je zaradi nekaterih vzrokov še le 21. t. m. vršilo, katerega so se razun c. kr. okrajnega komisarja g. Jabornega tudi g. kaplan Zagorjan, gg. sosedna učitelja od D. M. v Polji, g. župan Korbar, udje krajnega šolskega sveta in nekateri stariši od šolskih otrok vdeležili. Prijazna, precej prostorna šolska soba je bila ozaljšana med okni z raznimi cveticami, stene in štiri podobe pa z desetimi venci obdane. Na sprednji steni je bil naslov z velikimi črkami: „Slava!“ Okoli trojih vrat so bili tudi venci pritrjeni. Na cesti in pred šolo je stalo šest precej velicij majev, med katerimi so bili v narodnih barvah sledeči napisi: „Bodite pozdravljeni! Dobro došli! Dolgo želeli, danes doživeli. Bog daj blagoslov tej hiši“. Povišalo je tudi to slavnost več cesarskih in narodnih zastav. Reči se zamore, da je bilo vse prav krasno napravljeno, kar je pričalo, da imajo tukajšnji prebivalci res veselje in nagnjenost do šole. — Ob 8. uri po prihodu šolske mladine in c. kr. okrajnega komisarja g. Jabornega prične se cerkveno opravilo s poklicem sv. duha, potem bila je sv. maša, pri kateri se je še precej vbrano pelo, po sv. maši pa zahvalna pesem za srečno izvršenje nove šole. Po dokončanem cerkvenem opravilu poda se zopet šolska mladina nazaj v šolo ter pričakuje blagoslovljenje novega šolskega poslopja. Kmalu potem pridejo visokoč. gosp. župnik M. Hočevar z gosp. komisarjem v šolsko sobo in blagoslové šolske prostore. Po dovršenem blagoslovljenji spregovoré gospod župnik o veliki koristi in potrebi šole, zlasti v sedanjem naprednem času za vse stanove na časno in večno srečo. Na dalje imajo precej dolg podučljiv in ginljiv govor do starišev, udov krajnega šolskega sveta do dotičnega učitelja in šolske mladine; priporočajo vsem skupaj, da naj vsak svoje dolžnosti voljno in vestno spolnuje; stariše posebno opomni, da naj le redno svoje otroke v šolo pošiljajo in tudi doma za poduk in za krščansko izrejo skrbijo ter izražajo upanje, da bode potem ta nova šola dobre kristijane, zveste in udane podložnike in dobre skrbne gospodarje in gospodinje dajala, na kar Bog pomodi. Tako bodo ti veliki stroški nove šole po otrocih dobre obresti donašali.

Potem prosijo c. kr. okrajnega komisarja, bolehnemu, visokospoštovanemu, za šolo zeló vnetemu gosp. c. kr. okrajnemu glavarju Mahkotu za velike zasluge pri šoli in za podarjeni dve cesarski podobi najponižnišo zahvalo izreči. Poslednjič se še zahvalijo gosp. županu Korbarju in udom krajnega šolskega sveta, posebno pa Franu Babniku za skrb in trud pri zidanju nove šole ter se tudi za naprej priporočé, v prihodnje pri šoli za vse potrebno skrbeti. Za tem govorom podá učenka Marija Babnik krasni šopek g. komisarju z besedami: Visokospoštovani gospod okrajnega glavarja namestnik!

Jaz najponižniši udana v imenu šolske mladine Vam ta šopek podelim in se v imenu učencev in učenk prsrčno zahvaljujem, da ste nas danes s svojo blagovoljno pričujočnostjo počastili. Na vse to še tukajšnji učitelj Kl. do navzočih gospodov, starišev in do šolske mladine o potrebi in koristi šole v tem kraju povdarja in težave prejšnjemu obiskovanju šole zaradi oddaljenosti omenja, ter z veseljem opomni, da se je hvala Bogu to zdaj na boljše obrnilo, kar se danes v sredini tega šolskega kraja v lepi novi šolski sobi snidemo. Na dalje omeni, da, ko so začeli šolo zidati, so morali najprej temelj postaviti in potem do konca naprej zidati; a tudi on nima pri poduku tukaj kaj popravljati in nadalje-

vati, ampak tudi temelj na podlagi uka postaviti, ledino na šolskem polju orati in prav iz novega pri podučevanju pričeti, in polagoma naprej mu izročeno šolsko mladino izgojevati. K temu težavnemu opravilu se pa on ponižno za izdatno podporo pri sl. c. kr. okrajnem šolskem svetu, pri krajnem šolskem svetu in pri starših šolskih otrok za polajšanje priporoča. Da bi posebno redno otroke v šolo pošiljali in jih zmiraj z vsem potrebnim preskrbovali.

Slednjič se spominja on tudi našega presvitlega cesarja kot vrhovnega pokrovitelja in največjega dobrotnika in podpornika šol, kateremu se zakliče trikratna „slava“, na kar šolska mladina cesarsko pesem zapoje. Na to visokoč. gosp. župnik vse gospode goste in ude krajnega šolskega sveta za malo okrepčanje k g. Korbarju povabijo in vse s prijaznimi in primernimi napitnicami počastijo. Presrečna hvala jim toraj za ves sedanjí trud in posebno nagnjenost do šole. Fr. Kl.

Iz Ljubljane. — Vernih duš dan bil je letos v dvojnem pomenu žalosten dan za narod slovenski. Na ljubljanskem pokopališči, kjer počivajo slavni naši voditelji: Vodnik, Čop, Wolf, Bleiweis, Costa in dolga vrsta družih odločnih rodoljubov vladala je izredna tihota, niso se kinčali grobi, niso gorele luči in ni se čulo sicer navadnega petja in tudi niso smeli obiskavati prebivalci grobov svojih v hladni zemlji počivajočih dragih ljubljencev. Oblastva prepovedala so obiskovanje pokopališča zavolj preteče kolere. — Pa tudi sploh ima slovenski narod obilno povoda žalostnim srcem spominjati se žrtev, katere je neizprosljiva smrt tirjala minulo leto. Pobrala nam je dva odlična narodna zastopnika Bož. Raiča in Adolfa Obrezo, oba odtrgana iz naše srede v dobi njihovega krepkovednega delovanja. Omenjati nam je dalje neumornega delavca na slovstvenem polji župnika Vekoslava Gorenjca in starega stebra naroda, dekana leskovškega g. Edvarda Polaka in drugih.

Teh in vseh družih odličnih svojih pokojnikov spominjal se je hvaležni narod naš vernih duš dan s prošnjo do Vsegamogočnega, da bi duh pokojnikov nikdar ne izginil iz njegovega spomina.

— **Konsorcij kamniške železnice** doposlal je slovenskim poslancem spomenico s prošajo, da pripomorejo odstraniti še ostale zapreke, da se prične z zgradbo te železnice takoj v prihodnjem letu.

— **Umrl je v Gradcu g. Anton Zupanc**, okrajni komisar zadnič na Krškem po dolgi in mučni vratni bolezní še le 44 let star zapustivši vdovo brez otrok. Pokojni služboval je nekaj časa tudi v Bosni.

— **Kolera na Kranjskem** ponehava polagoma. Pri prisiljenih ljubljanskih, ki so se oglasili bolni, pokazalo se je, da so bili večinoma simulanti, ki so se s pretvezo bolezní hoteli oprostiti dela.

— **Pedagogiško društvo v Št. Jerneji na Dolenjskem** zborovalo bode 4. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v ondotni šoli. Na dnevnem redu je poleg drugega tudi: Uplivanje učitelja na kmetijsko gospodarstvo sploh in s posebnim obzirom na sadjerejo. Ker utegne ta razprava tudi za kmetijske kroge biti zanimiva, nadejati se je obilnega obiska.

— **Kmetijsko potovalno predavanje v Sentvidu nad Ljubljano** ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. G. Pirc v nedeljo 7. t. m. popoldne po službi božji v šolskem poslopju.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Minulo soboto odpotovala je tudi cesarica na Oggersko, kamor se je cesar uže začetkom

tedna, koj potem podal, ko je bilo gotovo, da se zborovanje delegacij ne bode premestilo na Dunaj. — Obravnave državnega zbora v zbornici poslancev na drobno popisuje naš današnji popis iz državnega zbora, dostaviti nam je le še nekaj o dogodbah v gosposki zbornici. — Državni starašinci zborovali so v tem tednu dvakrat, v četrtek in soboto, in izrekoma dogodbe, katere nam je zabeležil stenografični zapisnik o četrtekovi seji, so jako pomenljive. V delegacijo volila je gosposka zbornica sledeče gospode: Apfalterer, Bezecny, Buquoy, Chotek, Czartoryski, Falkenhayn, Czedik, Dumba, Fürstenberg, Hauswirth, Huyn, Karl, Latour, Miklosich, Reinelt, Rodich, Thun-Hohenstein, Trauttmansdorf-Weinsberg, Windisch-Grätz Alf., Zedwitz.

Politično pomenljiv ali vsaj pripraven za večji političen vriš je predlog Schmerlingov, ki na kratko meri na to, naj se ustanovi komisija 9 udov, katera naj preiskuje pravno veljavnost in pa politične nasledke naredbe pravosodnega ministerstva do višje sodnije v Pragi.

Ta predlog obrnjen zoper pravosodnega ministra in zoper vso sedanjo vlado imel je razun Schmerlingovega še 24 podpisov, med temi bivša ministra Unger in Rechberg, dalje Apfaltern, Dumba in imena družih znanih pristašev nemško-centralistične stranke v gosposki zbornici.

Pomen tega predloga znači se posebno po imenu Schmerlingovem. — Da je staremu nemškemu centralistu vsak korak, katerega narodna enakopravnost stori v državnih uradih, pravcata gnjusoba, je po vsem naravno, in s tega stališča je po vsem naravno, da nemški centralist Schmerling stori ta korak, pa levičarski Nemci sodijo vse drugače oni pravijo: Pomen tega predloga mora se soditi po tem, da je predlagatelj prvi sodnik države, ker on je predstojnik najvišje sodnije, in kolika krivica se mora uže goditi postavi in nemščini, ako se celó najvišjemu sodniku države potrebno zdi, s takim predlogom vlado tako rekoč staviti na zatožno klop.

In kaj je konečno jedro vsega vprašanja? Jeli dopuščeno, da se vse one tožbe, ki so se v češčini pisale in obravnavale po vseh spodnjih instancah do višje sodnije, razpravljajo in reševajo tudi pri tej sodnji v češčini? Držé se pravice vladinske, kakor se je tega držala vsaka dosedanja vlada, določevati v mejah postav notranji službeni jezik, izrekla je sedanja vlada, da naj se vse česke pravde obravnavajo in rešujejo pri praški viši sodnji tudi v češčini, ker je mnogo več kot polovica vseh tožeb pri tej sodnji českih in ker sodnijski svetovalci više te sodnije skoraj vsi pišejo in govore češčino.

Prav tako je zaukazal leta 1868 Herbst gledé poljskih tožeb pri galiških viših sodnijah in prav tako kakor sedanja vlada utemeljeval je Herbst svojo naredbo v tem, da je prevajanje v nemščino in rešitev nazaj v poljščino velika potrata časa in denarja. — Pa, kar je bilo prav in postavno za Herbstu in za Poljsko, ravno tisto je krivica in protipostavnost za Pražaka in za Čehe. — Upamo, da bo vlada in večina gosposke zbornice Schmerlingu posvetila, kakor zasluži. — Prav zanesljivo pa se govori, da je Chlumecy udihnil Schmerlingu ta predlog in ga tako zapregel v voz velikonemškega razposajanja. — V soboto bilo je državno zborovanje uradno pretrgano.

Budim-Pešt. — V soboto večer pripeljala se je cesarica v Gödellö; cesar je ravno ta dan dajal avdi-

jence v kraljevem gradu budimskem. — Predsednik dr. Smolka vabi avstrijsko delegacijo vsled pisanja ministerskega predsednika grofa Taaffe-a za 4. dan novembra ob 1. uri popoldne k prvi seji v veliko dvorano gostilne „Grand Hôtel Hungaria“ v Pešti.

V soboto predložil je ogerski finančni minister državnemu zboru proračun za leto 1887. Potem znašajo:

A. redni stroški	325,945.491 gold.
(8.6 milijonov več kot lani)	
B. I. prehodni stroški	2,395.953 „
B. II. Investicija (zgradbe)	17,907.680 „
(2.59 milijonov manj kot lani)	
C. Izredni skupni stroški	4,150.917 „

Dohodki znašajo:

a) redni	321,743.950 gold.
b) prehodni	6,612.145 „

Primanjkljej pa 22,043.926 gold.

Primanjkljej je tedaj višji za 7,990.168 gld. memo vlandskega.

Poluradni ogerski listi, kakor „Pester Lloyd“ in „Nemzet“, mogočno dvigajo nos in psujejo česke in poljske poslance, ker eni hočejo pogodbo predrugačiti gledé sladkorskega, drugi gledé petrolejskega davka. Očividno je, da so Madjari in levičarji naši dogovorjeni, da ti podpirajo zahteve madjarske, zato pa jim Madjari zopet pripomorejo k vladarstvu. — Taki zvezi nasproti pa je naravno, da se tudi v poštenih nemških krogih bolj in bolj širi ona sodba o madjarskem gospodarstvu, kakoršno je dunajski demokratični poslanec Lueger brez ovinkov izrekel v zadnji seji letošnjega zasedanja državnega zbora, z neusmiljenim razkritjem politikovanja „velikega“ državnika Tisze.

Bolgarska, — Nasprotje med Rusko in Bolgarsko raste od dne do dne bolj vsled brezozirnega in za prosto državo porazljivega ravnanja Ruske. Ta poslala je v Varno dva vojna broda z nekoliko vojaki, in ko je vlada bolgarska na to odgovorila z obsednim stanjem, proglašnim za Sofijo in Varno, kjer so središča Zankovistov, sicer pa izrekla, da jo ta dva broda ne strašita, pisal je Kaulbars bolgarski vladi dvojno pisanje, v katerih enemu izreka, da imata vojna brodova namen, podpirati zahteve ruske, v drugem pisanji pa naravnost zahteva, naj se proglašeno obsedno stanje takoj prekliče.

Bolgarska vlada je ua te nove Kaulbarjade odgovorila, da preiskave kažejo, da vse neredne povzročujejo povsod le Zankovisti, in da je ravno raščeča predrznost Zankovistov potrebno storila razglašenje obsednega stanja. — Med tem pa se je vkljub ugovorov Ruske bolgarsko veliko „sobranje“ sošlo v stari bolgarski prestolnici Trnovem minulo nedeljo in vladarstvo jo je slovesno odtvorilo po predsedniku vladarstva Stambulovem.

Žitna cena

v Ljubljani 27. oktobra 1886.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 66 kr. — banaške 7 gold. 58 kr. — turšice 4 gold. 71 kr. — soršice 6 gold. 60 kr. — rži 4 gold. 87 kr. — ječmena 4 gold. 6 kr. — prosa 4 gold. 71 kr. — ajde 3 gold. 90 kr. — ovsu 2 gold. 76 kr. — Krompir 2 gold. 68 kr. 100 kilogramov.